

Alternatív demográfiai pályák Magyarországon az elmúlt évtizedek nem várt eseményeinek tükrében

Drabancz Áron

BCE Közgazdaságtan Intézet Közgazdasági és Gazdaságinformatikai DI

aron.drabancz@gmail.com

A népesedési folyamatok kapcsán mindhárom meghatározó változó jövőbeli kimenetelének valószínűsége érdemben megváltozott az elmúlt egy évtized tendenciáit tekintve Európán. A fejlett világra fókuszálva elsőként említhető, hogy a 2010-es évek gazdasági fellendülésével párhuzamosan csak részleges termékenységbővülést láthattunk, a várttal ellentétben a magasabb jövedelmi országokban sem fordult meg alapvetően a fejlettség és termékenység negatív korrelációja. A trend fennmaradása esetén még inkább megkérdőjeleződik, hogy a bőkezű magyar családtámogatási politika érdemi népesedési fordulatot hozhat. Emellett másodikként a 2015-ös európai bevándorlási válság és a 2022-es orosz-ukrán háború újra rámutatott arra az alapvető tényre, hogy a népesedési fordulatokat nagymértékben képesek befolyásolni külső tényezők. Végül harmadikként, az elmúlt évtizedben a fejlett világ országaiban érdemben ellaposodott a várható élettartam növekedése, majd a koronavírus-válság után nagymértékű csökkenés volt megfigyelhető. Az Európában lassan tovább süllyedő fertilitási ráta, a potenciálisan magasabb nettó migráció és a lassabban növekvő várható élettartam olyan alternatív pályák valószínűségét erősítik Magyarországon is, melyre az 5-10 évvel korábban készült demográfiai előrejelzések csak mérsékelten reflektálnak. Előadásomban bemutatom, hogy ezen három változó kapcsán mik voltak azok a főbb tényezők, melyek a korábbi alappályától eltérő folyamatokhoz vezethettek az elmúlt években, illetve ezen tényezők a jövőben mennyiben erősödhetnek vagy maradhatnak velünk. Ezt követően az elméleti felvezetésben megalapozott feltételezések mellett a magyar népesség jövőbeli változását alternatív demográfiai pályák mellett számítom újra ceteris paribus, és rámutatok arra, hogy az egyes feltételezések állandósulása nagymértékben befolyásolhatja a magyar népesség jövőbeli arculatát.

Támogatja az Innovációs és Technológiai Minisztérium, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal Kooperatív Doktori Programja.

